

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Ilmari Tuokko

**Nuoret, luottamus ja poliisi – miten viranomaisen
voi rakentaa luottamusta kansalaisiin**

Johtamisen akateeminen yksikkö
Julkisen toiminnan johtamisen kandidaatintutkielma
Hallintotieteiden kandidaattiohjelma

Vaasa 2026

VAASAN YLIOPISTO**Johtamisen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Ilmari Tuokko		
Tutkielman nimi:	Nuoret, luottamus ja poliisi – miten viranomainen voi rakentaa luottamusta kansalaisiin		
Tutkinto:	Hallintotieteiden kandidaatti		
Koulutusohjelma:	Hallintotieteiden kandidaattiohjelma		
Opintosuunta:	Julkisen toiminnan johtaminen		
Työn ohjaaja:	Tuomas Honkaniemi		
Valmistumisvuosi:	2026	Sivumäärä:	34

TIIVISTELMÄ:

Poliisi on julkista valtaa käyttävä viranomainen, jolla on merkittävä rooli yhteiskunnan turvallisuuteen ja koheesioon. Poliisin merkittävyyden vuoksi on tärkeää, että kansalaiset luottavat poliisiin instituutiona. Erytisen tärkeää on, että kehittyvässä iässä olevat nuoret luottavat poliisiin. Tämän tutkielman tarkoituksena on pyrkiä selvittää miten viranomainen (poliisi) pystyy rakentaa ja ylläpitää luottamusta nuoriin.

Luottamuksen rakentamisen ymmärtämiseksi tutkielman alussa pyritään selittämään, mitä luottamus tarkoittaa ja miten se rakentuu. Luottamuksen käsitteen yleisluontoisen selittämisen jälkeen luottamusta käsitellään tutkielmassa muun muassa sosiaalisen pääoman ja sosialisoinnin kautta. Nuorten epäluottamuksen sosiaalisia syitä esitetään tutkielman ensimmäisessä taulukossa. Luottamuksen rakentamista käsitellään puolestaan epäluottamuksen syiden, yhteisöpoliisitoiminnan ja sosiaalisen median näkökulmista. Kysymystä luottamuksen rakentamisesta käsitellään tutkielmassa erilaisten kansainvälisten ja suomalaisten tutkimustulosten kautta.

Tutkielman merkittävin johtopäätös on, että luotettava viranomaistoiminta rakentuu ennustettavuudelle ja oikeudenmukaisuudelle. Lisäksi on tärkeää, että viranomainen (poliisi) rakentaa nuoriin henkilökohtaisia suhteita, jolloin luottamuksen rakentaminen on ylipäättänsä helpompaa. Ennustettava ja oikeudenmukainen toiminta ovat jo lakiin perustuvia viranomaisen velvollisuuksia, mutta henkilökohtaisten suhteiden rakentaminen on enemmän kiinni poliisin määrärahoista ja siitä, mikä katsotaan strategisesti tärkeäksi. Budjettien lisäksi yhteisöpoliisitoiminnan esteenä voivat olla niin sanottujen tavallisten poliisien kovemmat otteet ja yhteisöpoliisitoiminnan alhainen arvostaminen poliisien keskuudessa.

Nuorten luottamus poliisia kohtaan on Suomessa korkeaa, mutta tilanteen samana pysyminen ei ole taattua ilman oikeanlaisia toimia luottamuksen rakentamiseksi. Voisi ajatella, että sen rikkominen on helpompaa kuin sen rakentaminen eli rakentamista tärkeämpää on ylläpitää poliisista kuvaa oikeudenmukaisena ja ennustettavana toimijana.

AVAINSANAT: poliisi (organisaatiot), viranomaiset, luottamus, nuoret, sosiaalinen pääoma

Sisällys

1	Johdanto	5
1.1	Tutkimuksen tausta	5
1.2	Tutkimuskysymykset ja -menetelmät	6
2	Mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa?	8
2.1	Luottamuksen määritelmä	8
2.2	Miten sosiaalinen pääoma linkittyy luottamukseen	13
2.3	Luottamus viranomaistoiminnassa	14
3	Miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille	18
3.1	Poliisi, luottamus ja nuoret	18
3.1.1	Syyt epäluottamuksen taustalla	19
3.1.2	Oikeudellinen perusta	21
3.2	Yhteisöpoliisitoiminta	23
3.3	Sosiaalinen media	25
4	Yhteenveto	28
	Lähteet	31

Taulukot

Taulukko 1. Sosiaalinen epäluottamus vanhempiin ja lapsuudenkotiin liittyvien taustamuuttujien mukaan.	11
Taulukko 2. Luottamus poliisiin, yleinen luottamus ja rikosten ilmoittaminen.	17

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tausta

Tämä kandidaatintutkielma käsittelee poliisin luottamusta nuorten parissa ja miten tähän luottamukseen voidaan vaikuttaa yhteiskunnallisella tasolla. Keskityn tässä tutkielmassa noin lukioikäisiin nuoriin eli 16–18 vuotiaisiin. Aiheen rajaaminen nuoriin perustuu kahteen erilliseen seikkaan: yhtäältä nuorten luottamusta poliisiin on tutkittu aikuisia vähemmän (muun muassa Saarikkomäki, 2017, s. 8) toisaalta olisi tärkeää pyrkiä ymmärtämään mistä nuorten asenteet koostuvat ja miten ne syntyvät.

Nuorten asenteiden ymmärtäminen on tärkeää muun muassa siksi, että tutkimustulosten perusteella viranomaiset voivat muuttaa toimintatapojaan. Tämän kandidaatintutkielman tarkoituksena ei ole tuottaa päteviä politiikkasuosituksia, mutta pyrin avaamaan mistä luottamus rakentuu ja miten luottamuksen tasoa voitaisiin kasvattaa. Nuorten asenteet ja luottamus viranomaisia kohtaan ovat myös ainakin osittain periytyviä (Saarikkomäki, 2017, s. 8). Lisäksi ihmisen asenteet viranomaisia kohtaan ovat usein vakiintuneet jo varhaisessa aikuisiässä (Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 181). Henkilön luottamus poliisia kohtaan on siis useimmilla ihmisillä suhteellisen vakiintunut jo nuorena ja hänen mahdolliset lapsensa todennäköisesti perivät nämä asenteet. Nämä seikat tekevät nuorten asenteista ja niiden syntyminen ymmärtämisestä tutkimuksellisesti relevantin aiheen. Jos yhteiskunta haluaa vaikuttaa tulevien sukupolvien asenteisiin, sen on pyrittävä ehkäisemään epäluottamuksen syntyminen nykyisten nuorten parissa.

Pyrin tämän tutkielman puitteissa lisätä ymmärrystä siitä, eroaako nuorten kansalaisten luottamuksen taso viranomaisia kohtaan muiden ikäryhmien luottamuksen tasosta. Erityisen tärkeää on pyrkiä ymmärtämään, pysyykö nuoren luottamuksen taso aikuisuuteen vai muuttuuko se aikuiseksi kasvamisen myötä. Valitsin kyseisen aiheen, koska luottamus instituutioihin ylläpitää yhteiskunnan sosiaalista koheesiota ja korkea luottamus instituutioihin on välttämätöntä hyvinvointivaltion toimivuuden kannalta

(Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 207). Uskon sosiaalisen pääoman ja luottamuksen selittävän sitä, miten luottamus viranomaisiin rakentuu ja miksi toiset kansalaiset luottavat poliisiin enemmän kuin toiset. Olen kiinnostunut siitä, miten suurten ihmisjoukkojen käyttäytymistä voidaan selittää sosiaalisen toiminnan kautta ja miten luottamus linkittyy tähän kaikkeen.

Tulen tässä tutkielmassa keskittymään nimenomaan poliisiin eli järjestystä ja turvallisuutta ylläpitävän viranomaisen toimintaan (Poliisilaki, 872/2011, 1 f §), vaikka sivuan myös järjestyksenvalvojien ja vartijoiden viitekehystä aiheen tiimoilta. Keskittyminen nimenomaan poliisiin auttaa rajaamaan aihetta riittävän suppeaksi ja olen korostuneen kiinnostunut nimenomaan siitä, miten poliisiviranomainen ja nuoret saavat rakennettua keskinäistä luottamusta. Elsa Saarikkomäki (2017, s. 13) niputtaa yksityiset turvallisuuspalvelut ja poliisiin väitöskirjassaan termin ”poliisitoiminta” alle, mutta pyrin Saarikkomäkeä lainatessani keskittymään nimenomaan poliisin toimintaan.

Keskityn tässä tutkielmassa analysoimaan aihetta yleisestä näkökulmasta. Jätän siis esimerkiksi maahanmuuttajanäkökulman lähes kokonaan pois, koska en koe, että se toisi tämän tutkielman kontekstissa lisäarvoa. Maahanmuuttajien kasvava osuus väestöstä tekee maahanmuuttajanuorten luottamuksen tason tutkimisesta kuitenkin mielenkiintoisen jatkotutkimusmahdollisuuden.

1.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmät

Tutkimusongelmana on yrittää ymmärtää, miten luottamus viranomaisiin rakennetaan nuorten keskuudessa ja tunnistaa mitä syitä mahdollisen epäluottamuksen taustalla on. Olen käyttänyt tässä tutkielmassa tutkimusmenetelmänä kirjallisuuskatsausta eli olen pyrkinyt tarkastelemaan aihetta aiempien tutkimusten tutkimustulosten, näkökulmien ja teorioiden pohjalta. Tarkemmin tutkimusmenetelmä on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa pyritään etsimään monenlaisista lähteistä relevanttia tietoa. (Salminen, 2023, s. 17). Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa pohdinta suoritetaan aineiston antaman viitekehyksen puitteissa. Tämän tutkielman tutkimusongelma on:

1. "Miten viranomainen rakentaa luottamusta nuoriin".

Tutkimusongelma on vielä suhteellisen monitulkintainen, mutta tutkielman aihetta selkeyttääkseni olen määritellyt tutkielmalle myös kaksi tutkimuskysymystä, jotka ovat:

1.1. "Mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa?"

1.2. "Miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille?"

Tutkielman rakenne kulkee siten, että ensimmäisessä käsittelyluvussa määritellään, mitä luottamuksella tarkoitetaan ja miten se linkittyy viranomaistoimintaan. Kyseisessä luvussa pyritään toisin sanoen vastaamaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseen eli "Mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa?". Toisessa käsittelyluvussa aihetta käsitellään puolestaan nimenomaan poliisiin näkökulmasta eli tutkielma pyrkii vastaamaan toiseen tutkimuskysymykseen "Miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille?". Neljännessä luvussa esitetään tutkielmassa havaitut johtopäätökset aikaisemman tutkimuksen valossa ja yhteenveto kahden käsittelyosion tuloksista. Yhteenveto kappaleessa esitetään millaiset kysymykset kaipaavat tiedekentältä tulevaisuudessa vastauksia, jotta aiheesta saataisiin yhä kattavampi käsitys.

Olen etsinyt mahdollisia lähteitä tutkimuskirjallisuudesta muun muassa seuraavilla hakusanoilla: luottamus, poliisi, nuoret, "sosiaalinen pääoma", pääoma, youth, police, trust, "social capital", capital sekä monia eri variaatioita näistä sanoista. Eniten lähteitä löysin tähän tutkielmaan, kun hain Google Scholarista hakulauseella "youth, police, trust". Eniten käyttämäni tietokanta tässä tutkielmassa on ScienceDirect, josta useat nuorten ja poliisin välistä suhdetta kuvailevat lähteet ovat peräisin. Näiden lisäksi löysin lähteitä kirjallisuuden ja artikkeleiden lähdeluetteloista.

2 Mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa?

Tässä ensimmäisessä käsittelyluvussa pyritään avaamaan luottamuksen käsite mahdollisimman tarkasti. Käsitteen avaamisen jälkeen luottamusta käsitellään erilaisten näkökulmien ja teorioiden kautta, jotta lukijalle avautuu selkeä näkymä luottamuksen teoreettisesta kokonaiskuvasta. Luottamuksen käsitteen tarkka avaaminen on välttämätöntä, jotta voidaan myöhemmin pyrkiä jäsentämään, miten poliisi pystyy viranomaisena rakentamaan luottamusta nuoriin.

2.1 Luottamuksen määritelmä

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) on määritellyt luottamuksen käsitteen seuraavasti: "a person's belief that another person or institution will act consistently with their expectations of positive behaviour" (Durand, Fitoussi & Stiglitz (toim.), 2018, s. 283). Luottamuksen käsitteen tarkka määrittelemine on kuitenkin suhteellisen vaikeaa käsitteen monitulkintaisuuden vuoksi. Ilmonen ja Jokinen (2002, s. 86) kirjoittavatkin, että käsitettä on helpompi määritellä sen kautta mitä luottamus ei ainakaan ole. Luottamusta ei ole se, jos nuoret pelkäävät poliisin toimivan jossakin tilanteessa epäoikeudenmukaisesti ja epäjohdonmukaisesti. Oikeudenmukaisuus ja ennustettavuus ovat puolestaan luottamuksen käsitteen ytimessä.

Ennustettavuus on yksi luottamuksen rakennuspalikoista. Ilman ennustettavuutta ei ole luottamusta ja saman pätee myös toisin päin. Varsinkin epävarmuuksiin rakentuvassa modernissa yhteiskunnassa kansalaisen tulee luottaa siihen, että erityisesti viranomaiset toimivat ennustettavasti, jolloin he tietävät mitä odottaa tilanteelta. (Saarikkomäki, 2017, s. 31).

Epävarmuus poliisin toiminnasta saattaa johtaa siihen, että kansalainen pelkää kohtaamisia, jolloin tilanne saattaa helposti luisua hallitsettomaksi. Viime vuosina Suomessa on ollut joitain tilanteita, joissa vartijoiden ja järjestyksenvalvojen toiminta ei

ole aina ollut ennustettavaa, vaan he ovat joissain tilanteissa käyttäneet esimerkiksi liikaa voimaa tai jopa tahallisesti pahoinpidelleet asiakkaitaan. Esimerkiksi paljon julkisuutta saaneessa tapauksessa kaksi järjestyksenvalvojaa sai ehdotonta vankeutta pahoinpideltyään 15-vuotiasta poikaa oikeuden tuomion mukaan törkeästi. (Ranta, 2024). Poliisin liiallisesta voimankäytöstä ei ole ollut samanlaisia tapauksia, mutta järjestyksenvalvojen toiminta näyttää epäennustettavan toiminnan vaikutuksen. Vaikka kyseessä olisikin yksittäistapaus niin jokainen tällainen tilanne potentiaalisesti huonontaa luottamusta järjestystä ylläpitäviin viranomaisiin.

Toimiva yhteiskunta tarvitsee luottamusta, koska koko sosiaalinen vuorovaikutus rakentuu sen varaan. Luottamuksen tärkeys yhteiskunnan koossa pysymisen kannalta on erityisen tärkeää moderneissa yhteiskunnissa, joissa kaikkia ei pysty tuntemaan samalla tasolla kuin esimerkiksi agraariyhteiskunnissa. Luottamus siis auttaa tuntemattomien kanssa kommunikoimisessa. (Saarikkomäki, 2017, s. 31) Luottamuksen avulla moderni ihminen voi yrittää luoda tulevaisuudesta itselleen kontrolloidumman ja ennustettavamman, jolloin tulevaisuus ei tunnu niin pelottavalta. Luottamus liittyy enemmänkin tulevaisuuteen kuin nykyhetkeen, koska toivomme luottamuksen kohteiden toimivan ennustettavalla tavalla, jolloin pystymme toimimaan erilaisia mahdollisuuksia tarjoavassa nykyajassa rationaalisesti. (Ilmonen & Jokinen, 2002, s. 14)

Luottamuksessa ei kuitenkaan ole kyse vain yksilön omasta parhaasta, vaan myös yhteiskunnan koheesiosta. Moderni yhteiskunta rakentuu yhteistyön varaan ja ilman luottamusta tuo yhteistyö rapistuisi, jolloin jokainen yksilö joutuisi pärjäämään omillaan. (Ilmonen & Jokinen, 2002, s. 15) Luottamus ei myöskään pelkästään kasva, vaan se voi heiketä vuorovaikutuksen edetessä väärään suuntaan. Luottamuksen määrä ei siis ole vakio, vaan nuoret voivat myös ottaa sosiaalista etäisyyttä poliisiin, jos vuorovaikutuksessa tapahtuu luottamusta rapauttavia tekoja. (Ilmonen & Jokinen, 2002, s. 208)

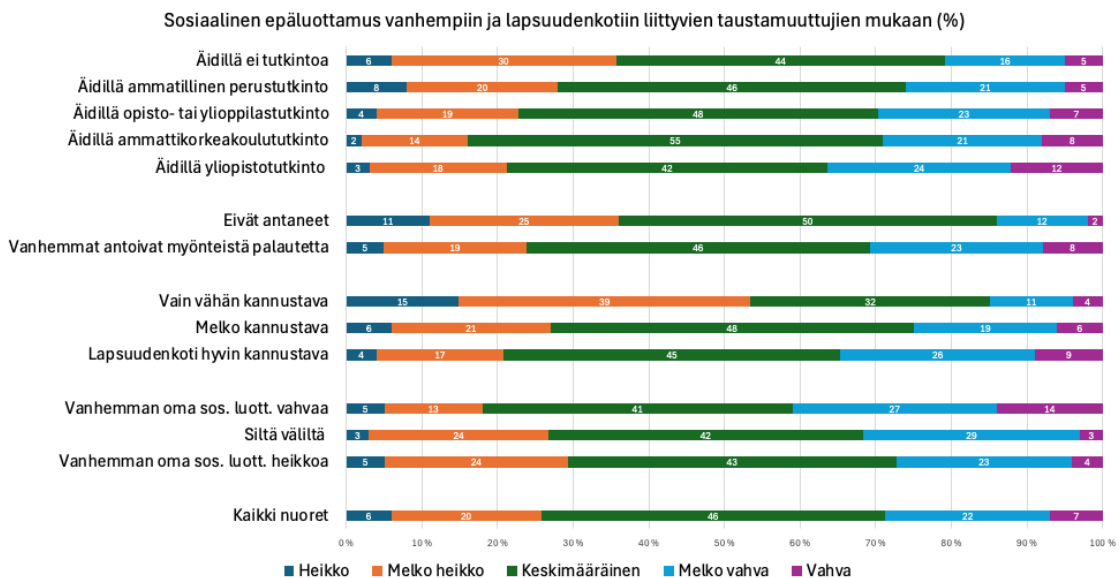
Luottamuksesta puhuttaessa tulee myös tehdä selkeä rajanveto luottamuksen ja luotettavuuden välille, vaikka pohjimmiltaan kyse on samasta ilmiöstä. Luottamus liittyy ihmisiin ja luotettavuus enemmänkin organisaatioihin eli esimerkiksi nuori voi luottaa vastaan tulevaan poliisiin tai hän kokee poliisin organisaationa luotettavana. Toisaalta nuori voi myös luottaa siihen, että Suomessa poliisit koulutetaan hyvin tai siihen, että poliisia koskee virkavelvollisuus, jolloin luottamus voi linkittyä myös poliisiin organisaationa. Loppujen lopuksi voidaankin sanoa, että luottamusta ei ole pelkästään yksilöiden välillä, vaan se voi rakentua myös organisaation ja yksilön välille. Viranomainen voi siis rakentaa luottamusta suhteessa kansalaiseen. (Ilmonen & Jokinen, 2002, s. 12)

Yksi luottamuksen taustalla vaikuttavista tekijöistä on yksilön sosialisatio. Sosialisatiolla tarkoitetaan yhteiskunnallistamista (Paaviainen, 2022, s. 10). Sosialisatiossa lapsesta kasvaa toimintakykyinen yhteiskunnan jäsen. Kukaan ei synny valmiina yhteiskunnan jäsenenä, vaan hänet täytyy sosiaalista osaksi yhteiskuntaa. Primaarisosialisatiolla tarkoitetaan vanhempien tuottamaa sosialisatiota, jossa heillä on valta siirtää lapseen omia asenteitaan ja näkemyksiään yhteiskunnasta (Jokivuori & Vainio, 1991, s. 14). Sosialisatiolla ja kasvatuksella tarkoitetaan suhteellisen samaa asiaa, mutta sosialisatio keskittyy enemmän ihmisen sosiaaliseen kasvuun (Peltonen & muut, 1997, s. 15). Sosialisatiolla voidaan poliisin kontekstissa tarkoittaa esimerkiksi sitä, että poliisiin luottavan nuoret vanhemmat ovat omalla toiminnallaan ja puheillaan ilmaisseet nuorelle koko hänen lapsuutensa ajan poliisin olevan luotettava ja yhteistä hyvää tuottava organisaatio. Tällaisessa sosiaalisessa ympäristössä kasvavasta nuoresta tulee todennäköisesti myös itsestään poliisia kunnioittava yhteiskunnan jäsen.

Sosialisatiolla on suuri merkitys siinä, miten nuoret oppivat luottamaan poliisiin. Luottamus ei kehity tyhjiössä, vaan luottamus esimerkiksi poliisiin kehittyy nuoren lähipiirissä (Raatikainen & Poikolainen, 2020, s. 38). Raatikainen ja Poikolainen (2020, s. 38) kirjoittavat myös, että ihminen joko oppii tai ei opi sosialisation kautta luottamaan muihin ihmisiin. Toisin sanoen nuoren lähipiirillä on suuri merkitys siihen, miten nuori

luottaa poliisiin, koska luottamus on sosialisatiosta tulosta. Nuorten epäluottamus poliisia kohtaan ei kuitenkaan ole Abdelzadehin ja Lundbergin (2016, s. 222) tutkimuksen tulosta mukailleen välttämättä pysyvää, vaan sosiaalinen luottamus vakiintuu ja kasvaa henkilön kypsyessä nuoreksi aikuiseksi. Teini-ikäisen epäluottamus poliisia kohtaan ei siis välttämättä tarkoita saman henkilön tuntevan aikuisena epäluottamusta poliisia kohtaan.

Lapsuuden perheen vaikutusta luottamukseen tasoon on tutkittu muun muassa vuoden 2012 Nuorisobarometrissa. Lapsilla, joiden vanhemmilla on vahva sosiaalinen luottamus ovat myös itse luottavaisempia. Lapsuuden sosialisatiolla ja siirretyillä pääomilla on siis suuri merkitys siihen, että nuori oppii luottamaan muihin ihmisiin ja instituutioihin. Korkean sosiaalisen luottamuksen omaavien nuorten selittävinä tekijöinä voidaan pitää muun muassa kodin kannustavaa ilmapiiriä, äidin korkeaa koulutustasoa ja yhdessä syömistä. Yhdessä syömiseen liittyy varmasti myös se, että luottavaisten nuorten kodeissa on useimmin keskusteltu erilaisista asioista kuten politiikasta tai suruista. (Myllyniemi (toim.), 2012, s. 46)

Taulukko 1. Sosiaalinen epäluottamus vanhempiin ja lapsuudenkotiin liittyvien taustamuuttujien mukaan.

Erilaisten muuttujien vaikutusta nuorten sosiaalisen luottamukseen on havainnollistettu taulukossa 1. Siitä selviää muun muassa, että kaikista tutkimukseen vastanneista nuorista seitsemällä prosentilla on korkea sosiaalinen luottamus. Äidin koulutustaustamuuttujasta näkee, miten yliopistotutkinnon omaavien äitien lapsista 12 prosenttia omaa vahvan sosiaalisen luottamuksen. Vahvan sosiaalisen luottamuksen omaavien prosentuaalinen määrä vähenee äidin koulutustaustan heikentyessä. Äidin korkealla koulutusasteella näyttää siis ainakin tämän kyselytutkimuksen mukaan olevan vaikutusta nuorten kokemaan sosiaaliseen luottamukseen toisia ihmisiä kohtaan.

Taulukosta 1 näkee myös, että vanhemman omalla vahvalla sosiaalisella luottamuksella näyttää olevan positiivinen tilastollinen merkitys nuoren omaan sosiaaliseen luottamukseen, koska vahvan sosiaalisen luottamuksen omaavien vanhempien lapsista 14 prosentilla on myös itsellään vahva sosiaalinen luottamus. Vastaavasti niistä, joiden vanhemmalla on itsellään heikko sosiaalinen luottamus vain 4 prosentilla on itsellään vahva sosiaalinen luottamus.

Tutkimuksissa on toisaalta ollut myös viitteitä siitä, että muutokset sosiaalisessa ympäristössä voivat vaikuttaa aikuisen luottamukseen eli sosialisatio ei täysin selitä luottamuksen tasoa (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 210). Tutkimuskirjallisuudessa on esitetty luottamuksesta kaksi erilaista näkökulmaa, joista ensimmäinen nojaa kulttuuriin ja toinen puolestaan kokemuksellisuuteen.

Kulttuurillisen näkökulman mukaan luottamus liittyy henkilön persoonallisuuteen ja on näin suhteellisen vakaa koko tämän elämän ajan. Sen sijaan kokemuksellisuuden näkökulman mukaan luottamus on pikemminkin kokemusten ja ympäristön synnyttämä tuote. (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 209–210) Sosiaaliseen luottamukseen vaikuttavat myös yksilöstä täysin irralliset tekijät kuten työpaikan menettäminen tai etninen pirstoutuminen, jotka saattavat vaikuttaa yksilön sosiaaliseen luottamukseen jopa vuosien ajan. (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 210) Myös avioeron läpikäyneillä

tai rikosten uhreilla on matalampi sosiaalinen luottamus kuin ihmisillä keskimäärin (Putnam, 2000, s. 138).

Luottamuksen alkuperää ja siihen vaikuttavia yksityiskohtia on siis vaikea eksplisiittisesti selittää yhden mallin mukaan. Voidaan kuitenkin perustellusti sanoa, että luottamukseen vaikuttaa ainakin kasvuympäristön tuottama sosialisatio ja ihmisen henkilökohtaiset tragediat, jotka voivat heikentää luottamusta toisiin ihmisiin. Tutkimuskirjallisuuden perusteella voi myös perustellusti sanoa, että luottamuksen pohja on rakennettu ennustettavuudelle ja oikeudenmukaisuudelle. Luottamuksen voidaankin parhaimmillaan ajatella olevan kommunikaatiota ja yhteiskunnan koheesiota edistävä seikka.

2.2 Miten sosiaalinen pääoma linkittyy luottamukseen

Tarkastelen tässä tutkielmassa luottamuksen käsitettä sosiaalisen pääoman kontekstissa. Luottamuksen ja sosiaalisen pääoman välillä on vahva kausaliteetti. Voidaan jopa sanoa, että luottamus on yksi sosiaalisen pääoman rakennuspalikoista (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 207; Raatikainen & Poikolainen, 2020, s. 38; Siisiäinen, 2000, s. 2). Sosiaalisella pääomalla tarkoitetaan henkilön tai tämän tutkielman kontekstissa kansalaisen verkostoja ja hänen omaa paikkansa näissä verkostoissa. Määritelmään kuuluu myös se, miten kansalainen pystyy näitä olemassa olevia verkostoja hyödyntämään. (Saaristo & Jokinen, 2005, s. 177)

Lisäksi sosiaalisen pääoman voidaan katsoa helpottavan yhteistyötä ryhmien sisällä ja välillä (Durand, Fitoussi & Stiglitz (toim.), 2018, s. 284). Robert Putnamin (2000, s. 20) mukaan jopa huonosti verkostoitunut yksilö hyötyy asuessaan korkean sosiaalisen pääoman alueella, koska tällöin yhteisö vahtii alueen rikollisuutta omatoimisesti. Yksilö tarvitsee sosiaaliseen pääomaan vahvasti verkostoituneen verkoston, koska Putnamin mukaan hyvin verkostoitunut yksilö huonosti verkostoituneella alueella ei ole niin tehokas kuin hyvin verkostoitunut yksilö hyvin verkostoituneella alueella.

Putnamilainen käsitys sosiaalisesta pääomasta rakentuu kolmen osa-alueen varaan. Nämä osa-alueet ovat sosiaaliset arvot, sosiaaliset verkostot sekä moraaliset velvoitteet ja normit. Näillä osa-alueilla nähdään olevan sosiaalisen elämän kannalta positiivisia vaikutuksia. Sosiaalisista arvoista merkityksellinen on erityisesti luottamus, joka on myös tämän tutkimuksen kannalta tärkein osuus sosiaalisesta pääomasta. (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 207; Ilmonen & Jokinen, 2002, s. 19; Siisiäinen, 2000, s. 2) Luottamus voi olla luonteeltaan rationaalista tai moraalista. Puhdas rationaalinen luottamus tähtää oman edun maksimoimiseen, kun taas moraalisisessa luottamuksessa luottamus on sosialisoinnin kautta peritty arvo, jolloin kyseessä ei enää ole puhtaasti oman edun tavoittelu. (Durand, Fitoussi & Stiglitz (toim.), 2018, s. 290)

Tutkimuskirjallisuudessa on usein esitetty, että sosiaalinen luokka eli erityisesti sosioekonominen asema vaikuttaa yksilön kokemaan luottamukseen. Luottamuksella tarkoitetaan tässä kohtaa sekä luottamusta kansa ihmisiin että instituutioihin. Kim ja muut (2022) esittävät kuitenkin artikkelissaan, että tuloerojen suuruus ei itse asiassa ennusta luottamuksen määrää. Heidän erittäin laajan, yli 500 000 osallistujan, tutkimuksensa mukaan sosiaalista luottamusta ennustaa niin subjektiivinen kuin objektiivinenkin sosiaalinen luokka. (Kim ja muut, 2022, s. 192). Subjektiivinen sosiaalinen luokka tarkoitti kyseisessä tutkimuksessa sitä, että vastaaja arvioi omaa sijoittumistaan 1–10 asteikoilla. Objektiivinen luokka puolestaan muodostui osallistujan koulutusajasta ja kotitalouden inflaatiokorjatuista tuloista (Kim ja muut, 2022, s. 188). Objektiivisen tai subjektiivisen sosiaalisen luokan vaikutus ei kuitenkaan ollut systemaattisesti merkittävä institutionaalisen luottamuksen kontekstissa, eikä valtion sisäisillä tuloeroilla ollut vaikutusta luottamukseen ylipäätänsä (Kim ja muut, 2022, s. 193).

2.3 Luottamus viranomaistoiminnassa

Kansalaisten luottamus viranomaisiin on itseisarvoisen tärkeää demokratian, järjestelmän legitimiuden, sosiaalisen koheesion ja kestävyuden kannalta (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 207; Durand, Fitoussi & Stiglitz (toim.), 2018, s. 284). Erityisesti

institutionaalinen luottamus eli luottamus instituutioihin on tärkeää kestävän yhteiskunnan rakentamisen kannalta. Esimerkiksi poliittiset uudistukset tarvitsevat taakseen kansalaisten luottamuksen, jotta ne voisivat toimia täysimääräisesti. Vahva institutionaalinen luottamus myös parantaa kansalaisten kuuliaisuutta ja halua noudattaa lakeja. (Durand, Fitoussi & Stiglitz (toim.), 2018, s. 288)

Toisaalta myös poliisi tarvitsee luottamusta voidakseen toimia tehokkaasti. Poliisiin epäilevästi suhtautuvat kansalaiset eivät ilmoita havaitsemistaan rikoksista eivätkä ole muutenkaan halukkaita avustamaan poliisia tutkinnoissa. Luottamus poliisiin vaikuttaa siis myös rikosten selviämiseen ja näin ollen myös kansalaisten turvallisuuden tunteeseen. (Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 180)

Heikko institutionaalinen luottamus vaikuttaa negatiivisesti myös talouskasvuun. Voidaan jopa väittää, että kehittyvien maiden talouskasvun esteenä ovat heikot instituutiot. Heikkojen instituutioiden takana voidaan lähes poikkeuksetta nähdä kansalaisten epäluottamus viranomaisia kohtaan. Institutionaalinen luottamus puolestaan liittyy vahvasti valtion sosiaalisen pääoman tasoon, jota käsiteltiin edellisessä luvussa. Rikollisuus ja luottamus instituutioihin vaikuttaa tutkitusti valtion talouskasvuun, sillä suurista murhatilastoista tunnetun Kolumbian talouskasvu on ollut kaksi prosenttia pienempi rikollisuuden takia (Blanco & Ruiz, 2013, s. 284). Blanco ja Ruiz kirjoittavat artikkelinsa johtopäätöksissä, että väkivalta ja rikollisuus heikentävät tyytyväisyyttä demokratiaan ja luottamusta instituutioihin (2013, s. 287). Tämä tutkimus osoittaa sen, miksi luottamuksen rakentaminen viranomaistoiminnassa on niin tärkeää. Luottamus on koko viranomaistoiminnan tärkein yksittäinen keino ehkäistä rikollista toimintaa, koska vain viranomaisiin luottavat kansalaiset ilmoittavat rikoksista poliisille.

Tutkimustulokset siitä, vaikuttaako luottamus kansalaisten halukkuuteen ilmoittaa rikoksista on kuitenkin myös päinvastaisia tutkimustuloksia kuin olen edellä mainitunut. Juha Kääriäinen ja Reino Sirén (2011, s. 70) esittävät artikkelissaan ”*Trust in the police, generalized trust and reporting crime*”, että tilanne saattaa olla jopa päinvastainen eli

luottamus poliisiin ei ole yhteydessä rikosten ilmoittamiseen. Käärijäisen ja Sirénin (2011, s. 69–70) mukaan ihmiset, joilla ei ole yleistä luottamusta kanssaihmiin ilmoittavat rikoksista todennäköisemmin kuin sellaiset, joilla on korkea luottamus toisiin ihmisiin.

He perustelevat näkemystään sillä, että heikon yleisen luottamuksen omaavan henkilön luottamus toisiin ihmisiin tai yhteisöön ei vahingoitu rikoksesta ilmoittaessa. Toisin sanoen korkea luottamus toisiin ihmisiin yhdistettynä heikkoon luottamukseen poliisia kohtaan johtaa siihen, että henkilö ei todennäköisemmin ilmoita rikoksesta poliisille. Käärijäisen ja Sirenin tutkimuksen tulokset näyttävät, että väkivaltarikoksen uhriksi joutuneista ne, jotka eivät luota poliisiin, eivätkä kanssaihmiin, ilmoittivat rikoksesta poliisille todennäköisemmin kuin ne, jotka luottavat. Omaisuusrikosten kohdalla luottamuksella poliisiin ei ollut merkitystä eikä myöskään yleinen luottamus vaikuttanut kummankaan rikoksen kohdalla merkittävästi ilmoittamishalukkuuteen.

Yleisen luottamuksen ja poliisiin luottamisen ristikkäistä vaikutusta rikosten ilmoitushalukkuuteen havainnollistetaan taulukossa 2. Taulukosta nähdään, että korkea ilmoitusaste (d) on henkilöillä, joilla matala yleinen luottamus ja myös matala luottamus poliisiin. Näillä henkilöillä ei siis ole paljoa sosiaalista pääomaa, jolloin heillä ei ole esimerkiksi välttämättä mahdollisuutta saada apua turvaverkostaan. Turvaverkon puuttuminen siis selittää sen, että vaikka poliisiin ei luoteta, niin tällaiset henkilöt ilmoittavat silti väkivalta- ja omaisuusrikoksista keskimääräistä todennäköisemmin. (Käärijäinen & Sirén, 2011, s. 78)

Alhainen ilmoitusaste (a) on puolestaan henkilöillä, joilla on korkea yleinen luottamus ja matala luottamus poliisiin. Toisin sanoen näillä henkilöillä on korkean ilmoitusasteen henkilöihin nähden vastakkaisesti korkea sosiaalisen pääoman taso, mikä antaa heille mahdollisuuden tukeutua uhrin asemassa tukiverkkoonsa, jolloin heillä on mahdollisuus olla ilmoittamatta rikoksesta. Edellisen ryhmän jäseniltä puolestaan nimenomaan puuttuu tämä mahdollisuus valita, koska heillä ei ole auttavaa tukiverkkoa. (Käärijäinen & Sirén, 2011, s. 77)

Keskimääräiseen ilmoitusasteeseen kuuluvat (a) ja (b) ovat sellaisia, joiden luottamus poliisia kohtaan on korkea. Ne kuitenkin eroavat toisistaan siten, että ryhmään (a) kuuluvilla on myös korkea yleinen luottamus, kun taas ryhmässä (b) yleinen luottamus on matala. Ryhmän (b) ilmoitusaste on keskimääräinen siitäkin huolimatta, että heidän yleinen luottamuksensa on matala. Korkea luottamus poliisiin korreloi taulukon 2 mukaan siis keskimääräistä ilmoitusastetta, vaikka yleinen luottamus olisi matalaa.

	Yleinen luottamus	
	Korkea	Matala
Luottamus poliisiin		
Korkea	a) keskimääräinen ilmoitusaste	b) keskimääräinen ilmoitusaste
Matala	c) alhainen ilmoitusaste	d) korkea ilmoitusaste

Taulukko 2. Luottamus poliisiin, yleinen luottamus ja rikosten ilmoittaminen.

Käärijäisen ja Sirénin artikkeli syvensi ymmärrystä luottamuksen vaikutuksesta rikoksista viranomaisille ilmoittamiseen. Tutkimustulokset aiheen ympärillä ovat ainakin osittain ristiriitaisia. Tämän tutkielman kannalta Käärijäisen ja Sirénin merkittävin tutkimustulos on, että korkea yleinen luottamus ihmisiin ja sitä kautta vahva sosiaalinen pääoma ei takaa henkilön luottavan poliisiin tai ilmoittavan rikoksista poliisille. Tärkeää on myös tutkimustulos, joka osoittaa, että korkea sosiaalinen pääoma suojaa ihmistä kriisien keskellä, jolloin viranomaiseen ei oteta välttämättä yhteyttä.

3 Miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille

Toisessa käsittelyluvussa paneudutaan tarkemmin siihen, miten poliisi pystyy vaikuttamaan luottamuksen syntymiseen ja millaiset tekijät sekä toimintatavat vähentävät luottamusta poliisiin. Luvussa käsitellään myös yhteisöpoliisitoiminnan mahdollisuudet luottamuksen rakentamisessa sekä sosiaalisen median rooli nykyisessä poliisityössä.

Edellisessä luvussa käsiteltiin luottamukseen vaikuttavia erilaisia muuttujia. Yksittäinen viranomainen ei pysty vaikuttamaan esimerkiksi henkilön sosiaaliseen taustaan tai sosialisointiin, mutta myös poliisiviranomainen pystyy vaikuttamaan omalla toiminnallaan kansalaisten kokemaan luottamukseen. Nuoren poliisia kohtaan kokema luottamuksen määrä riippuukin sekä yksilön sisäisistä että ulkoisista tekijöistä.

3.1 Poliisi, luottamus ja nuoret

Luottamus poliisia kohtaan on Suomessa lähtökohtaisesti todella korkealla tasolla. Vuoden 2022 Poliisibarometrin mukaan 43 prosenttiyksikköä vastaajista luotti poliisin toimintaan erittäin paljon. Tämän lisäksi 48 prosenttiyksikköä vastaajista luotti poliisin toimintaan melko paljon eli poliisiin luotti paljon tai melko paljon yhteensä 91 prosenttiyksikköä vastaajista. (Vuorensyrjä ja muut, 2023)

Tietyllä tavalla voidaan sanoa, että Suomessa ja muissa pohjoismaissa pyritään pitämään nuorten ongelmat poissa rikosoikeudellisesta kontekstista. Pohjoismaiseen rikospolitiikkaan kuuluu sosiaalinen ote, jossa nuorten rikollisuutta ei pyritä ratkaisemaan vankiloiden tai muiden kovien rangaistusten avulla. (Saarikomäki, 2017, s. 26) Onkin tärkeää, että poliisit pyrkivät ensisijaisesti ratkomaan nuorten aiheuttamia ongelmia muilla kuin rikosoikeudellisilla seurauksilla. Nuorten leimaaminen rikolliseksi saattaa vain pahentaa nuoren tilannetta.

Tutkielmani lähtökohtana on tarkastella poliisin ja nuorten välistä luottamusta. Ennakkokäsitykseni oli, että nuoret eivät luota poliisiin samalla tavalla kuin muut kansalaiset. Elsa Saarikkomäki (2017) kuitenkin toteaa väitöskirjassaan, että: ”Poliisi nauttii Suomessa yleistä luottamusta myös nuorten keskuudessa” (s. 4). Samalla Saarikkomäki kuitenkin toteaa, että poliisin ja nuorten kohtaamiset ovat usein jännitteisiä (s. 3). Nuoret ovat kokeneet, että poliisin valvonta on vain lisääntynyt (Saarikkomäki, 2017, s. 1) ja tutkimukset vahvistavat, että nuorten sosiaalinen valvonta on Suomessa kiristynyt (Saarikkomäki, 2017, s. 7). Nuorten valvontaa on kiristetty siitäkään huolimatta, että esimerkiksi nuorten päihteiden käyttö on vähentynyt viime vuosina (Nuorten päihteiden käyttö ja rahapelaaminen – ESPAD-tutkimus 2024, 2024).

Sosiaalisen kontrollin lisääntyminen tulee esiin muun muassa siinä, miten koulut ilmoittavat nuorisoriikollisuudesta poliisille aikaisempaa herkemmin ja siinä, miten nuorten kokoontumisia esimerkiksi koulujen päättäjäisinä pyritään estämään klassisen musiikin avulla. (Saarikkomäki, 2017, s. 27) Nuorten ja poliisin välisessä suhteessa luottamus on kaikki kaikessa. Osa poliiseista esimerkiksi koki, että Tampereen 2000-luvun alun nollatoleranssipolitiikka sai nuoret piilottelemaan alkoholinkäyttöään yhä tarkemmin, jolloin poliisin ja nuorten suhteet heikentyivät. Nollatoleranssipolitiikalla tarkoitettiin sitä, että vakavimpia rikoksia pyrittiin ehkäisemään puuttamalla pieniin rikkomuksiin. Nollatoleranssilla varmasti pyrittiin ennaltaehkäisemään vakavaa rikollisuutta, mutta voidaan perustellusti pohtia sen onnistumista, jos tuloksena on poliisin ja nuorten keskinäisen luottamuksen heikentyminen. (Saarikkomäki, 2017, s. 28–29)

3.1.1 Syyt epäluottamuksen taustalla

Nuoret joutuvat julkisessa tilassa tekemisiin sekä poliisien että vartijoiden tai järjestyksenvalvojien kanssa. Saarikkomäen mukaan kohtaamiset poliisin kanssa voidaan kokea jännitteisiksi, mutta toisaalta poliisiin koetaan kohtelevan ihmisiä ymmärtäväisemmin kuin vartijoiden, joiden koetaan olevan jopa väkivaltaisia

(Saarikkomäki, 2017, s. 71). Poliisiin luotetaan siis enemmän kuin vartijoihin, koska heidän koetaan toimivan ennustettavammin ja rauhallisemmin.

Luottamus ja kunnioitus kulkevat käsi kädessä poliisin ja nuorten välisessä kommunikaatiossa. Poliisin osoittama kunnioitus säteilee nuorten tuntemaan luottamukseen, kun taas toisin päin poliisin osoittama kunnioituksen puute nuoria kohtaan puolestaan vähentää nuorten tuntemaa luottamusta poliisia kohtaan. (Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 181)

Flexonin, Lurigion ja Greenleafin tutkimuksessa (2009, s. 187) löydettiin korrelaatio nuorten poliisiin luottamisen ja kouluun sitoutumisen välillä. Mitä enemmän nuorille on merkitystä sillä, mitä koulun opettajat heistä ajattelevat, sitä enemmän he luottavat poliisiin. Auktoriteetteihin uskomisen selkeästi siis ennustaa myös muihin auktoriteetteihin uskomista. Kyseisen tutkimuksen tärkein tulos tämän tutkielman kannalta on se, että poliisin tulisi ymmärtää miten nuorten epätoivottavina pidetyt kohtaamiset saattavat vaikuttaa keskinäisen epäluottamuksen syntymiseen. Epäluottamuksen syntymistä tulisi välttää, koska se vaikuttaa kansalaisten haluun esimerkiksi ilmoittaa rikoksista poliisille. (Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 188)

Nuorten ja poliisin välinen luottamus rakentuu näiden kahden toisistaan erillään olevan tahon varhaisissa kohtaamisissa. Murrosikä on nimenomaan sitä aikaa, kun asenteet poliisia kohtaan alkavat muotoutua aikuisiän uomiin ja varhaisessa aikuisuudessa ihmisen käsitys poliisin luotettavuudesta on jo suhteellisen vakiintunut. Tätä aikaa voi kutsua esimerkiksi kriittiseksi vaiheeksi, jolloin ihminen on erityisen altis imemään itseensä vaikutuksia ympäristöstä. (Abdelzadeh & Lundberg, 2016, s. 208 ja 211; Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 181) Toisin sanoen on huolestuttavaa, jos nuorten suhtautuminen poliisiin on negatiivinen, koska asenteiden muuttaminen aikuisena on vaikeampaa.

Abdelzadeh ja Lundberg (2016) havaitsivat tutkimuksessaan, että sosiaalinen luottamuksen taso oli epävakainta 13–15-vuotiaiden ruotsalaisten ikäryhmässä. Samassa tutkimuksessa todettiin myös, että tämä samainen luottamuksen taso lisääntyi myöhäisen murrosiän jälkeen, joihin kuuluivat kyseisessä tutkimuksessa 16–18-vuotiaat. Suomi ja Ruotsi ovat yhteiskuntina todella samankaltaisia pohjoismaisia hyvinvointivaltioita, joten tuloksen voidaan katsoa sopivan myös suomalaiseen kontekstiin.

Gwen-Jiro Clockhardin artikkelin (2025, s. 7) *Using a brief contact to improve trust in the police by the youth* tutkimustulos osoittaa, että yksittäisen poliisin kontakti nuoreen voi vaikuttaa positiivisesti nuoren tuntemaan luottamukseen kyseistä poliisia kohtaan. Toisaalta taas tutkimuksessa todetaan, että tämä vaikutus ei ylety luottamukseen poliisia kohtaan yleisesti. Eli yhtä poliisia kohtaan tunnettu luottamus ei takaa kaikkiin poliiseihin luottamista. Tämä tutkimustulos antaa viitteitä siitä, että nuorisorikollisuuden torjumisessa ja ylipäättänsä poliisin toiminnassa nuorten kanssa tulisi rakentaa mahdollisimman intiimejä ja henkilökohtaisia suhteita nuoriin. Helsingin poliisin päätös lakkauttaa nuorten rikoksiin erikoistuneet ryhmät tämän vuoden alussa vaikuttaa Clockhardin tutkimustulosta peilaten erikoiselta päätökseltä. (Kantola, 29.8.2024)

Nuorten ja poliisin välisen luottamuksen uupuminen saattaa olla potentiaalisesti vaarallista nuorten kannalta. Joidenkin Saarikkomäen (2017) haastatteleminen nuorten mukaan he eivät välttämättä uskaltaisi pyytää poliisilta apua tilanteessa, jossa he olisivat itse tehneet jotain laitonta kuten esimerkiksi juoneet alkoholia. Kuten myös Saarikkomäki toteaa tekstissään kyseinen pelko korostaa poliisin ja nuorten luottamuksellisten suhteiden tärkeyttä eli tilannetta, jossa poliisilta avun pyytämiseen ei liittyisi pelkoa seurauksista. (Saarikkomäki, 2017, s. 76)

3.1.2 Oikeudellinen perusta

Nuorten luottamuksen rakentamisessa erityisen tärkeää on, että nuoret kokevat poliisin kohtelevan heitä oikeudenmukaisesti. Valikoiva ja epäoikeudenmukaiseksi katsottu

kohtelu vaikuttaa puolestaan negatiivisesti siihen, miten nuori luottaa poliisiin ja myös sosiaalisen kuuluvuuden tunne saattaa rapistua huonoista kokemuksista. (Saarikkomäki, 2017, s. 2) Poliisin suorittamaa kontrollia ei aina koeta negatiivisena tai luottamusta heikentävänä toimintana vaan poliisin tapa toimia vuorovaikutuksessa nuorten kanssa vaikuttaa nuorten reaktioon. Poliisin tulisi pyrkiä toimimaan esimerkiksi kunnioittavasti ja empaattisesti, jotta kohtaamiset eivät vaikuttaisi nuorten luottamukseen negatiivisesti. (Saarikkomäki, 2017, s. 4) Poliisin tulisi pyrkiä myös toimimaan nuorten kanssa mahdollisimman rauhallisesti, koska nuorten kokema luottamus kärsii liian koviksi koetuista otteista. (Flexon, Lurigio & Greenleaf, 2009, s. 182; Saarikkomäki, 2017, s. 4)

Saarikkomäen väitöskirjassaan haastattelemat nuoret puhuivat erityisesti siitä, että poliisin tulisi kohdella heitä oikeudenmukaisesti ja puuttumisen heidän tekemisiinsä tulisi olla perusteltua ja suhteellista. Saarikkomäen haastattelemat nuoret siis ymmärsivät poliisin tekevän työtään, eivätkä sinänsä pitäneet esimerkiksi alkoholin kuluttamiseen puuttumista vääränä, jos poliisi vain toimii edellä mainitulla kunnioittavalla tavalla. (Saarikkomäki, 2017, s. 83)

Nuorten mainitsemat oikeudenmukaisuus, perusteltavuus ja suhteellisuus kuuluvat myös hallintolain pykälään kuusi kirjattuihin hallinnon oikeusperiaatteisiin. Hallintolain (434/2003) 6 f §:n mukaan poliisin (viranomaisen) tulee kohdella hallinnossa asioivia tasapuolisesti, toimien on oltava puolueettomia ja toimien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Myös poliisilain (872/2011) 3 f §:n mukaan säädetään suhteellisuusperiaatteesta eli poliisin toimenpiteiden on oltava puolustettavissa suhteessa muun muassa kohteena olevan henkilön ikään tai hänen käyttäytymiseensä.

En ota tässä tutkielmassa kantaa siihen, onko poliisi toiminut Suomessa näiden lakiin kirjattujen säädösten mukaan esimerkiksi Saarikkomäen haastateltujen tilanteissa. Tärkein havainto on, että nuorilla on samat vaatimukset kuin myös lakiin on säädetty eli heitä on kohdeltava kunnioittavasti ja toimien on oltavat oikeassa suhteessa tilanteeseen sekä kohteen ikään nähden. Poliisin puuttuessa nuorten toimintaan tärkeää ei ole

niinkään puuttuminen itsessään, vaan millaisilla keinoilla ja asenteella toimintaan puututaan.

3.2 Yhteisöpoliisitoiminta

Yksinkertaistettuna yhteisöpoliisitoiminnan (community policing) strateginen ydin on luottamuksen kasvattaminen kansalaisiin ja ylipäättänsä suhteiden lähentäminen. (Kammersgaard & muut, 2021, s. 98) Voidaan myös sanoa, että yhteisöpoliisitoiminnassa yhteisö ei mukaudu poliisiin vaan nimenomaan päinvastoin eli poliisi mukautuu yhteisön tarpeisiin ja tekee muutakin kuin perinteistä lainvalvontaa. (Kammersgaard & muut, 2021, s. 98–99).

Suomessa poliisi ei ilmeisesti käytä termiä yhteisöpoliisitoiminta, mutta poliisin ennalta estävällä toiminnalla ja Ankkuritoiminnalla tarkoitetaan käytännössä samaa strategista kokonaisuutta. Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä, jolla pyritään korjaamaan rikollisella käyttäytymisellä oireileva nuoren tai lapsen elämäntilanne kokonaisvaltaisella ratkaisulla ja ehkäistään esimerkiksi jengiytymistä. Ankkuritoimintaa on kaikkien poliisilaitosten alueella ja ryhmä koostuu sosiaalityöntekijästä, poliisista ja terveydenhuollon ammattilaisesta. Mukana saattaa näiden kolmen viranomaisen lisäksi olla myös nuorisotyöntekijä. (Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKA – Toimeenpanoraportti 2019, 2020:9).

Sisäministeriö julkaisi vuonna 2020 tiedotteen *Poliisin ennalta estävällä toiminnalla edistetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuutta*, jonka tavoitteena oli ”tuoda poliisi lähelle ihmisiä ja yhteisöjä”. Tiedotteessa todetaan myös, että poliisi pystyy paremmin tunnistamaan yhteisöjen tarpeita, kun sen toiminta on tuotu lähelle kansalaisia. (*Poliisin ennalta estävällä toiminnalla edistetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuutta*, 2020). Tiedotteessa tunnistetaan luottamuksen ylläpitämisen tärkeys eli ymmärretään, kuinka tärkeää luottamus poliisiin on yhteiskuntarauhan takaajana. Suomessa siis hyödynnetään yhteisöpoliisitoiminnan periaatteita, vaikkakin eri nimellä.

Yhteisöpoliisitoiminnalle ei ole eksaktia määritelmää, jolloin se viittaa useisiin poliisitoiminnan muotoihin (Kammersgaard & muut, 2021, s. 99).

Rikosten ennalta estäminen ei ole pelkästään poliisin strateginen valinta, vaan myös lakisääteinen tehtävä, josta säädetään Poliisilain ensimmäisen pykälän ensimmäisessä momentissa seuraavasti: *"Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen"*. (Poliisilaki 872/2011, 1 f §)

Kammersgaardin ja muiden artikkelissa tarkastellaan poliisin ja etnisten vähemmistöjen nuorten epäluottamuksellista suhdetta Tanskassa. Artikkelissa kerrotaan, kuinka nuoret uskovat poliisin olevan korruptoitunut, eikä poliisi luota siihen, että heitä aina kutsutaan niin sanottuun "ghettoon" vilpittömällä tarkoituksella. Yhdessä tutkimuksen haastattelussa niin sanottu "yhteisöpoliisi" kertoo siitä, kuinka yhteisöpoliisi pyrkii pääsemään ennen "normaaleja" partiopoliiseja tapahtumapaikalle, jotta konflikti saataisiin ratkaistua mahdollisimman lempeällä tavalla. Yhteisöpoliisin mukaan partiopoliisin heihin verrattuna kovemmat otteet vaikuttavat heikentävästi myös luottamukseen heitä eli yhteisöpoliiseja kohtaan. Haastattelun poliisin mukaan vuoropuhelun ja suhteiden rakentamisen tarkoituksena on välttää voimakeinojen käyttämistä. (Kammersgaard & muut, 2021, s. 104–106)

Tutkimuksessa kävi myös ilmi, miten poliisiorganisaatio saattaa itse heikentää luottamuksellisten suhteiden edistämistä ja ylläpitoa. Yhteisöpoliiseja on muun muassa määrätty tekemään myös muita tehtäviä, jotka ovat niin sanotusti tärkeämpiä kuin yhteisöpoliisiin toiminta. Lisäksi haastatellut nostivat esiin sen, että jotkut poliisit pilkkaavat heidän työtään, eivätkä ymmärrä mitä hyötyä poliisin näkymisestä yhteisössä on. (Kammersgaard & muut, 2021, s. 109–110) On selvää, että yhteisöpoliisitoiminta tai mikä tahansa strategia luottamuksen kasvattamiseen ei toimi, jos suhteiden rakentamiseen ei ole oikeasti riittävästi aikaa. Strategia toimii vain, jos nuoret tuntevat

poliisin ja tietävät että häneen voi luottaa, ja se vaatii kunnollista sitoutumista yhteisöön ja sen tuntemiseen.

Vaikka tutkimuksessa tuodaan esille yhteisöpoliisitoiminnan positiivisia puolia poliisien näkökulmasta käsin, siihen liittyy myös haasteita ja ongelmakohtia. Tutkijoiden haastatteluissa oli nimittäin käynyt ilmi, että jotkut nuoret ovat kokeneet olevansa ongelmallisia, kun poliisit ovat pyrkineet koko ajan kommunikoidaan heidän kanssaan. (Kammersgaard & muut, 2021, s. 110) Tämä huomio korostaa sitä, että luottamuksen rakentamisessa ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ylipäätensä on kyse aina vähintään kahdesta osapuolesta, joilla on omat tunteensa ja kokemuksensa. Yhteisöpoliisitoiminnalla pyritään varmasti hyvään, mutta toiminnassa täytyy ottaa huomioon se mahdollisuus, että nuori kokee lähestymiset negatiivisesti.

3.3 Sosiaalinen media

Sosiaalisen median käyttö on nykyään merkittävä osa ihmisten arkea. Sosiaalinen media on kuitenkin korostetun tärkeä alusta nuorille, jotka saattavat käyttää sosiaalista mediaa monta tuntia päivästä. Mannerheimin lastensuojeluliiton *Nuorten mediankäytön kysely 2024* mukaan 69,1 prosenttia kyselyyn vastanneista nuorista arvio käyttävänsä sosiaalista mediaa tai pelaavansa puhelimella kolme tuntia tai enemmän päivässä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024, s. 4)

Nuorten elämästä merkittävä osa kuluu siis nykyään erinäisillä sosiaalisen median kanavilla, minkä takia myös poliisi on aktivoitunut sosiaalisessa mediassa tavoittelemaan nuoria. Poliisi ei toki ole sosiaalisessa mediassa pelkästään nuoria varten, vaan kuten poliisi itse asian ilmaisee: ”Poliisi haluaa olla läsnä siellä missä ihmisetkin ovat”. (Poliisi sosiaalisessa mediassa) Disinformaation aikakaudella on tärkeää, että poliisi on listannut omilla sivuillaan kaikki organisaation ja asiantuntijoiden viralliset tilit, jolloin jokainen voi tarkistaa poliisina esiintyvän henkilön olevan oikeasti poliisi.

Poliisin näkyvin hahmo sosiaalisessa mediassa on Konstaapelidanielina tunnettu vanhempi konstaapeli Daniel Kalejaiye, jolla on esimerkiksi TikTokissa 245 000 seuraajaa. Hänen sosiaalisen median sisältönsä perustuu nimenomaan nuorten valistamiseen erinäisistä asioista. Hän on puhunut videoillaan muun muassa suostumuksesta, sähkötupakasta, hätävarjelusta ja kunnianloukkauksesta. Hän kertoo videoillaan selkeästi, millaiseen rikokseen saattaa syyllistyä tehdessään jotain typerää ja millaisia sanktioita kyseisestä teosta saattaa seurata. (Konstaapeli Daniel).

Daniel Kalejaiye on mukana myös niin sanotussa Koulu25-ryhmässä, joka järjesti viime vuonna kaikille perusopetuksen ja toiseen asteen kouluille suunnattuja online-oppitunteja (Poliisin Koulu25-ryhmä pitää online-oppitunteja kaikille Suomen kouluille). Poliisi julkaisi 13.1.2026 omilla verkkosivuillaan uutisen siitä, että Koulu25-ryhmän toiminta jatkuu myös vuoden 2026 puolella uusien oppituntien ja podcastin voimin (Poliisin suositut online-oppitunnit jatkuvat). Kalejaiyen lisäksi ryhmään kuuluu kolme vanhempaa konstaapelia: Ella Varis, Minttu Hermesniemi ja Jonna Finell.

Viime vuoden oppitunnit ovat nähtävillä YouTubesta Poliisitube kanavalta. Online-oppitunnit ovat luonteeltaan hyvin valistavia ja esimerkiksi Poliisin online-oppitunti 7.–9.- luokkalaisille videossa kerrotaan, millaisiin rikoksiin kiusaaja voi erilaisissa skenaarioissa syyllistyä. (Poliisin online oppitunti 7.–9.- luokkalaisille (äänenlaatu paranneltu), 11.3.2025) Oppituntien vaikuttavuutta on mahdotonta tässä yhteydessä todentaa, mutta niiden tarkoitus on ilmeinen. Verkko-oppituntien avulla poliisi pystyy tavoittamaan suuren määrän nuoria suhteellisen pienellä rahallisella panoksella. Poliisin oman tiedotuksen mukaan syksyn 2025 laillisuusoppitunnit tavoittivat lähes 173 000 peruskoulun ja toisen asteen oppilasta (Poliisin opetus kiinnosti jälleen: lähes 173 000 lasta ja nuorta livenä oppitunneilla, 8.10.2025). Oppituntien vaikuttavuus on siis ainakin lukumäärällisesti mitattuna ollut tavoitettavaa.

Poliisin sosiaalisen median hyödyntämistä voidaan pitää myös yhtenä yhteisöpoliisitoiminnan muotona, jossa pystyy sitouttamaan paikallista yhteisöä. Poliisin

luottamuksen rakentamiseksi yhteisölle on kerrottava poliisin toiminnasta. (Beshears, 2017, s. 490). Poliisin näkyminen sosiaalisessa mediassa liittyy siis luottamuksen ja turvallisuuden tunteen rakentamiseen. Poliisi pystyy hyödyntämään sosiaalista mediaa esimerkiksi siihen, jos he haluavat pyytää yhteisön apua kadonneen henkilön etsinnöissä. Sosiaalisen median roolina on yksinkertaistaa poliisin viestintää ulospäin, jolloin yhteisö saa tiedot nopeasti.

Poliisin sosiaalisen median kautta tapahtuvan viestinnän ongelmana voidaan nähdä sen mahdollinen yksisuuntaisuus. Vuoropuhelun ja yhteistyön sijaan poliisin toiminta sosiaalisessa mediassa on usein nimenomaan avunpyytämistä katoamisiin tai muihin poliisin kannalta tärkeisiin tapahtumiin (Bullock, 2018, s. 247). Sosiaalinen media toimii siis hyvin yksisuuntaisena tiedotuskanavana, mutta tutkimusten mukaan yhteisöpoliisimainen toiminta on hyvin vähäistä. Sosiaalinen media ei siis ole ainakaan vielä täysin muuttanut kansalaisten ja poliisin välisen suhteen luonnetta avoimempaan suuntaan, eikä teknologia ole ylipäättänsä muuttanut poliisin toiminnan käytäntöjä (Bullock, 2018, s. 248).

Sosiaalisen median riskeihin poliisin toiminnassa kuuluu myös negatiivisten tapausten nopea leviäminen. Sosiaalisen median kautta poliisin toiminnasta saattaa levitä epäedullista materiaalia nopeasti ja laajalle. Poliisin kannalta epäedullinen materiaali ei välttämättä ole huonosta toiminnasta johtuvaa, vaan kontekstista irrotettua tai muutoin tarkoituksella epäedullisesti esitettyä. Poliisin oma toiminta ja tiedottaminen sosiaalisen median kanavilla saattaa olla tällaisissa tilanteissa erittäin tärkeää, jotta mis- tai disinformaation leviämistä voidaan hillitä nopealla tiedottamisella. Omalla näkyvällä sosiaalisen median toiminnalla poliisi pystyy siis hallitsemaan omasta toiminnastaan käytävän keskustelun narratiivia.

4 Yhteenveto

Tämän tutkielman tarkoituksena oli pyrkiä selittämään ja selvittämään miten viranomainen rakentaa luottamusta nuoriin poliisiviranomaisen kontekstissa. Tutkimuskysymysten avulla pyrittiin selvittämään mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa ja miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille. Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellä pyrittiin selvittämään, mitä tarkoitetaan luottamuksella viranomaistoiminnassa. Luottamuksen tarkka määrittäminen on vaikeaa, mutta luottamuksella viranomaistoiminnassa tarkoitetaan institutionaalista luottamusta. Institutionaalinen luottamus on demokraattisen oikeusvaltion kannalta erittäin olennaista, koska muuten viranomaiset eivät pysty toimimaan kunnolla. Luottamus instituutioita kohtaan rakentuu ennustettavasta ja oikeudenmukaisesta toiminnasta, jossa yksittäiset epäoikeudenmukaiset tai epäennustettavat yksittäiset tilanteet saattavat vaikuttaa koko instituution luotettavuuteen.

Toisella tutkimuskysymyksellä pyrittiin selvittämään, miten luotettavana viranomaisena poliisi näyttäytyy nuorille. Tutkimusten mukaan luottamus poliisiin on Suomessa korkealla tasolla. On kuitenkin tärkeä muistaa, ettei tilanne pysy näin hyvänä automaattisesti eivätkä myöskään Suomessa kaikki kansalaiset tai varsinkaan nuoret luota poliisiin. Poliisiin täytyy sisäisestä turvallisuudesta vastaavana viranomaisena ymmärtää, mistä luottamuksen puute johtuu ja miten luottamusta voidaan rakentaa ja ylläpitää. Luottamuksen tuhoaminen on helpompaa kuin sen rakentaminen, jolloin tärkeintä on luottamusta herättävä toiminta.

Viranomainen pystyy rakentamaan luottamusta nuoriin tutkielmassa käytetyn aineiston perusteella muun muassa toimimalla ennustettavalla ja oikeudenmukaisella tavalla, välttämällä väkivaltaista puuttumista mahdollisimman pitkään, kunnioittamalla nuoria itsenäisinä toimijoina sekä puuttumalla nuorten toimintaan oikeusperiaatteiden mukaisesti. Keskeistä on myös pyrkiä rakentamaan nuoriin keskinäisiä suhteita yksittäisten poliisien toimesta, jolloin vuoropuhelun ja luottamuksen rakentaminen helpottuu. Poliisiin tulee ymmärtää nuorten kriittinen kasvuvaihe, jossa luottamuksen

taso vähitellen vakiintuu, jolloin yksittäisillä negatiivisilla kokemuksilla saattaa olla kauaskantoiset seuraukset. Suhteiden ja vuoropuhelun rakentamisessa keskeinen työkalu saattaa olla sosiaalinen media, jonka kautta poliisi pystyy valistamaan nuoria ja rakentamaan poliisista positiivista kuvaa heidän keskuudessaan.

Tutkielmassa käytetyn aineiston perusteella viranomaisen ja nuoren keskinäisten luottamuksellisten suhteiden rakentaminen on ensisijaisen tärkeää luottamuksen rakentamisessa. Poliisi pystyy rakentamaan luottamusta instituutioon esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja toimimalla virkatehtävissä lainmukaisella tavalla. Tutkimustulosten perusteella varsinkin heikomman sosiaalisen pääoman alueilla tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten parissa poliisin henkilökohtaiset suhteet nuoriin ovat luottamuksellisen suhteen rakentamisessa todella tärkeitä. Erilaisten yhteisöpoliisistrategioiden hyödyntäminen auttaa poliisia rakentamaan nuoriin luottamuksellisia suhteita, joka saattaa auttaa esimerkiksi rikosten selvittämisessä ja nuorten ongelmien kokonaisvaltaisessa ratkomisessa ilman kovia keinoja.

Yhteisöpoliisitoiminnassa on kuitenkin syytä muistaa myös haitallisen leimaamisen mahdollisuus. Yhteisöpoliisitoiminnan hyödyt poistuvat, jos nuoret kokevat olevansa toisen luokan kansalaisia poliisin ollessa koko ajan kiinnostunut heidän tekemisistään. Suomalainen ankkuritoiminta tuntuu strategiana järkevältä, koska moniammatillinen tiimi ei rakennu pelkän poliisitoiminnan varaan. Yhteisöpoliisitoiminnan onnistuminen vaatii poliisiviranomaisilta pitkälistä panostamista sekä ajallisesti että rahallisesti. Yhteisöpoliisitoiminnan strategia toimii tutkielmassa käytetyn aineiston perusteella parhaiten, jos yhteisöpoliisit saavat keskittyä alueensa yhteisöön rauhassa ilman normaalien järjestyspoliisien liiallista puuttumista.

Tutkimusaihe vaatii tulevaisuudessa lisää tutkimusta ja erityisesti kotimaiselle tutkimukselle on tarvetta, jotta tuloksia voidaan hyödyntää täysmääräisesti suomalaisessa kontekstissa. Erityisesti rikosten ilmoittamisprosentin vertaileminen rikosten uhrien sosiaaliseen pääomaan ja luottamuksen tasoon on mielenkiintoinen

tulevaisuuden tutkimuskohde. Jatkotutkimusta kaivataan myös sosiaalisen epäluottamuksen syntymisen syistä ja mekanismeista sekä yhteisöpoliisitoiminnan mahdollisuuksista heikomman institutionaalisen luottamuksen alueilla.

Lähteet

- Abdelzadeh, A. & Lundberg, E. (2016). *Solid or Flexible? Social Trust from Early Adolescence to Young Adulthood*. *Scandinavian Political Studies*, 40(2), 207–227. Noudettu 25.9.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1111/1467-9477.12080>
- Beshears, M. L. (2016). *Effectiveness of Police Social Media Use*. *American Journal of Criminal Justice*, 42: 489-501. Noudettu 24.1.2026 osoitteesta <https://link.springer.com/article/10.1007/s12103-016-9380-4>
- Blanco, L. & Ruiz. (2013). *The Impact of Crime and Insecurity on Trust in Democracy and Institutions*. *American Economic Review* Vol. 103(3), 284-288. <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.103.3.284>
- Bullock, K. (2018). *The Police Use of Social Media: Transformation or Normalisation?*. *Social Policy & Society*, 17:2, 245-258. Noudettu 23.1.2026 osoitteesta <https://doi.org/10.1017/S1474746417000112>
- Clochard, G.-J. (2025). *Using a brief contact to improve trust in the police by the youth*. *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, 117, 102376. Noudettu 26.9.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1016/j.socec.2025.102376>
- Durand, M., Fitoussi, J.P. & Stiglitz, J. E (toim.). (2018). *For Good Measure: Advancing Research on Well-being Metrics Beyond GDP*. OECD. Noudettu 3.10.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1787/9789264307278-en>
- Flexon, J. L., Lurigio, A. J. & Greenleaf, R. G. (2009). *Exploring the dimensions of trust in the police among Chicago juveniles*. *Journal of Criminal Justice*, 37(2), 180–189. Noudettu 26.9.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2009.02.006>
- Hallintolaki* 6.6.2003/434. Finlex. Noudettu 13.11.2025 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2003/434>
- Ilmonen, K. & Jokinen, K. (2002). *Luottamus modernissa maailmassa*. Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Noudettu 1.10.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2014.12.002>
- Jokivuori, P. & Vainio, T. (1991). *Sosiologian perusteet*. Kirjayhtymä OY.
- Kammersgaard, T. & muut. (2023). *Community policing in Danish “ghetto” areas: Trust and distrust between the police and ethnic minority youth*. *Criminology &*

- Criminal Justice, Vol. 23(1), 98-116. Noudettu 3.11.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1177/17488958211017390>
- Kantola, A. (29.8.2024). *Helsingin poliisi aikoo lakkauttaa nuorten rikoksiin erikoistuneet ryhmät*. Helsingin Sanomat. Noudettu 11.11.2025 osoitteesta <https://www.hs.fi/suomi/art-2000010657506.html>
- Kim, Y. & muut. (2022). *Social Class – Not Income Inequality – Predicts Social and Institutional Trust*. Social Psychological and Personality Science, Vol 13(1), 186–198. Noudettu 20.11.2025 osoitteesta <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1948550621999272>
- Konstaapeli Daniel. [@konstaapelidaniel]. TikTok.
- Kääriäinen, J. & Sirén, R. (2011). *Trust in the police, generalized trust and reporting crime*. European Journal of Criminology, 8(1), 65-81. Noudettu 23.11.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.1177/1477370810376562>
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. (29.8.2024). *Nuorten mediankäytön kysely 2024*. Noudettu 8.11.2025 osoitteesta https://www.mll.fi/wp-content/uploads/2024/02/nuorten_mediankayton_kysely_2024_a4.pdf
- Myllyniemi, S (toim.). (2012). *Monipolvinen hyvinvointi, nuorisobarometri 2012*. Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 127. Noudettu 14.11.2025 osoitteesta https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2013/05/Nuorisobarometri_2012_Verkkojulkaisu.pdf
- Nuorten päihteiden käyttö ja rahapelaaminen – ESPAD-tutkimus 2024*. (2024). Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Noudettu 29.9.2025 osoitteesta <https://thl.fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/paihteet-ja-riippuvuudet/nuorten-paihteiden-kaytto-ja-rahapelaaminen-espac-tutkimus>
- Paavilainen, A. (2022). *Sosialisaatio ja varhaiskasvatus kapitaliseen aikakaudella: Ekososiaalisen kasvatusteorian ekofeministinen kritiikki*. Kasvatus & Aika, 16(3). Noudettu 4.10.2025 osoitteesta <https://doi.org/10.33350/ka.111727>
- Peltonen, J. & muut. (1997). *Kasvatus ja sosialisaatio*. Gaudeamus.
- Poliisi sosiaalisessa mediassa*. Poliisi. Noudettu 2.11.2025 osoitteesta https://poliisi.fi/some?p_p_id=com_liferay_asset_publisher_web_portlet_Asset

[PublisherPortlet INSTANCE eQ0Y5iefQnXK&p p lifecycle=0&p p state=normal&p p mode=view& com liferay asset publisher web portlet AssetPublisherPortlet INSTANCE eQ0Y5iefQnXK redirect=%2Fsome& com liferay asset publisher web portlet AssetPublisherPortlet INSTANCE eQ0Y5iefQnXK delta=100&p r p resetCur=false& com liferay asset publisher web portlet AssetPublisherPortlet INSTANCE eQ0Y5iefQnXK cur=1#portlet com liferay asset publisher web portlet AssetPublisherPortlet INSTANCE eQ0Y5iefQnXK](#)

Poliisilaki 22.7.2011/872. Finlex Noudettu 13.11.2025 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2011/872>

Poliisin ennalta estävällä toiminnalla edistetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuutta. (2020). Sisäministeriö. Noudettu 24.10.2025 osoitteesta <https://intermin.fi/-/poliisin-ennalta-estavalla-toiminnalla-edistetaan-yhteiskunnan-ja-ihmisten-turvallisuutta>

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKA – Toimeenpanoraportti 2019. Sisäministeriön julkaisuja, 2020:9. Noudettu 15.11.2025 osoitteesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/efec97e5-2cd0-483e-8ed5-91564bae34c3/content>

Poliisin Koulu25-ryhmä pitää online-oppitunteja kaikille Suomen kouluille. Poliisi. Noudettu 13.1.2026 osoitteesta <https://poliisi.fi/koulu25>

Poliisin online oppitunti 7.–9.- luokkalaisille (äänenlaatua paranneltu). (2025, 3. marraskuuta). Poliisitube. Noudettu 14.1.2026 osoitteesta <https://www.youtube.com/watch?v=1mQAm-iytY>

Poliisin opetus kiinnosti jälleen: lähes 173 000 lasta ja nuorta livenä oppitunneilla. (2025, 8. lokakuuta). Poliisi. Noudettu 15.1.2026 osoitteesta <https://poliisi.fi/-/poliisin-opetus-kiinnosti-jalleen-lahes-173-000-lasta-ja-nuorta-livena-oppitunneilla>

Poliisin suositut online-oppitunnit jatkuvat. (2026, 13. tammikuuta). Poliisi. Noudettu 15.1.2026 osoitteesta <https://poliisi.fi/-/poliisin-suositut-online-oppitunnit-jatkuvat>

Putnam, R. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community.* Simon & Schuster.

- Raatikainen, E. & Poikolainen, J. (2020). *Nuorten miesten luottamus- ja epäluottamuskokemukset nuoren tulevaisuuden raamittajana*. Nuorisotutkimus, 2, 37–51. Noudettu 3.10.2025 osoitteesta <https://www.theseus.fi/handle/10024/345720>
- Ranta, N. (2024). *Avarnin järjestyksenvalvojille pitkiä vankeusrangaistuksia*. Ilta-Sanomat. Noudettu 12.11.2025 osoitteesta <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010197145.html>
- Saarikkomäki, E. (2017). *Trust in public and private policing: Young people's encounters with the police and private security guards*. Unigrafia, University of Helsinki, Institute of Criminology and Legal Policy. Noudettu 22.9.2025 osoitteesta <https://helda.helsinki.fi/items/cbc4ab7e-a6e6-4f57-855a-21e7df558665>
- Saaristo, K. & Jokinen, K. (2005) *Sosiologia*. WSOY
- Salminen, A. (2023). *Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja joihinkin hallintotieteellisiin sovelluksiin*. Vaasan Yliopiston raportteja 40. Noudettu 27.1.2026 osoitteesta <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-349-3>
- Siisiäinen, M. (2003). *Two Concepts of Social Capital: Bourdieu vs. Putnam*. International Journal Contemporary Sociology, 40(2), 83-140. Noudettu 1.10.2025 osoitteesta https://www.researchgate.net/publication/292604014_Two_concepts_of_social_capital_Bourdieu_vs_Putnam
- Vuorensyrjä, M. ja muut. (2023). *Poliisibarometri 2022. Kansalaisten arviot poliisin toiminnasta ja Suomen sisäisen turvallisuuden tilasta*. Sisäministeriön julkaisuja 2023:25. Noudettu 25.9.2025 osoitteesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165026>